

Έκθεση Γελοιογραφίας και παρουσίαση
του Βιβλίου
«Γελοιο-γραφώντας την Ιστορία του Κυπριακού»

Πέμπτη, 14 Ιανουαρίου 2009, 6 μ.μ.
Εισαγωγική ομιλία του Προέδρου του
Κοινοφελούς, Επιστημονικού και Πολιτιστικού
Ιδρύματος «Φώτος Φωτιάδης»,
Δρα. Φώτου Ια. Φωτιάδη

Αγαπητοί φίλες, φίλοι, εκλεκτοί προσκεκλημένοι,
Είναι με ξεχωριστή χαρά που σας καλωσορίζουμε και σας υποδεχόμεθα στον ιστορικό αυτό χώρο. Σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας. Η παρουσία σας μας τιμά ιδιαίτερα.

Φίλτατε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,
θέλω να ευχαριστήσω ιδιαίτερα εσάς που παρά το βεβαρημένο σας πρόγραμμα και την κρισιμότητα αυτών των ημερών, αποδεχθήκατε ευχαρίστως να τελέσετε τα εγκαίνια της εκλεκτής αυτής έκθεσης και να θέσετε υπό την αιγίδα σας τις διάφορες εκδηλώσεις που διοργανώνονται στα πλαίσια της έκθεσης από το Ίδρυμα μας και το Ίδρυμα Σ.Ο.Φ.Ι.Α. με τη συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Την πρόθυμη αυτή ανταπόκριση σας ερμηνεύουμε ως μία ακόμη ένδειξη της βαθιάς εκτίμησης που τρέφετε για τον πολιτισμό και τη σημαντική συμβολή της Γελοιογραφίας στην παραστατική έκφραση των ιστορικών γεγονότων γενικά και ειδικότερα σε ό,τι αφορά το δράμα που για 36 τώρα χρόνια ζει η μικρή μαρτυρική μας πατρίδα.

Εδώ στον επιβλητικό αυτό πολιτιστικό χώρο του Δήμου Λευκωσίας, στην Πύλη Αμμοχώστου, ο οποίος μας έχει ευγενώς παραχωρηθεί από το Δήμο Λευκωσίας, που σε άλλες εποχές διαδραμάτισε το δικό του ιστορικό ρόλο,

τις επόμενες τρεις βδομάδες, αρχίζοντας από σήμερα, θα εκτυλιχθούν τέσσερις πολύ σημαντικές πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Ο πολιτισμός, ως μια βαθιά πνευματική έκφραση, προσφέρει στον άνθρωπο την δυνατότητα να τοποθετεί σε ευγενές πλαίσιο την πείρα και τις γνώσεις του, εφαρμόζοντας και καλλιεργώντας την αρετή.

Ισορροπεί τις χορδές της καρδιάς με τις εκλάμπειες του πνεύματος και καθοδηγεί τους στοχασμούς της ψυχής σε δημιουργική συμπόρευση με τη σοφία της φύσης, στην αλήθεια, την ομορφιά.

Στόχος και φιλοδοξία των δύο συγγενών Ιδρυμάτων με την χειρονομία αυτή, είναι να προσφέρουμε στο ευρύ κοινό την ευκαιρία να δει και ν' απολαύσει μέσα από μια διαφορετική οπτική γωνία, την αληθινή ιστορία, τις παραδόσεις, την πλούσια πολιτιστική μας κληρονομιά με χιουμοριστική έξαρση της διάνοιας.

Αρχική ιδέα ήταν η παρουσίαση του βιβλίου «Γελοιο-γραφώντας την Ιστορία του Κυπριακού», που με χορηγία του Κοινωνικού, Επιστημονικού και Πολιτιστικού μας «Ιδρύματος», σε συνεργασία με το «Ίδρυμα Σ.Ο.Φ.Ι.Α» και τις Πολιτιστικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού εκδόθηκε από τον εκδοτικό οίκο «Αρμίδα».

Συγγραφέας του βιβλίου είναι ο Διδάκτωρ του Τμήματος Κοινωνικών και Πολιτιστικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου και επιφανής δημοσιογράφος, Χρυσάνθος Χρυσάνθου, ο οποίος με θαυμαστή δεξιοτεχνία αξιοποίησε πλήρως το πλούσιο αρχείο ενός από τους μεγαλύτερους συλλέκτες του Ελληνισμού και ιδρυτού του Σ.Ο.Φ.Ι.Α, του κ. Ρένου Μιχαηλίδη, καθώς και το αρχείο του διακεκριμένου μας καλλιτέχνη και γελοιογράφου κ. Γιώργου Μαυρογένη.

Όμως, στην πορεία κρίθηκε ότι με την ευκαιρία αυτή, θα προσφέρετο στο φιλόμουσο κοινό μας μεγαλύτερη ικανοποίηση αν η παρουσία του εν λόγω βιβλίου, συνδυαζόταν με άλλες συναφείς εκδηλώσεις για ν' αναδειχθεί, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, η σημασία και η συμβολή της γελοιογραφίας ως μιας εξέχουσας καλλιτεχνικής δημιουργίας.

Έτσι, αποφασίστηκε, μια και υπήρχεν άφθονο υλικό από τις συλλογές Μιχαηλίδη και Μαυρογένη, να διοργανωθεί παράλληλα και Έκθεση Γελοιογραφίας. Ο επισκέπτης θα έχει, έτσι, την ευκαιρία να θαυμάσει εκατοντάδες πρωτότυπες γελοιογραφίες, δεκάδων διακεκριμένων γελοιογράφων της Κύπρου, της Ελλάδος και από άλλες χώρες.

Η έκθεση αυτή, όπως θα διαπιστώσετε και σεις οι ίδιοι περιδιαβάζοντας την, αποτελεί ένα θαυμάσιο συμπλήρωμα και ως τέτοιο θα προσφέρει πλήρη ικανοποίηση στον επισκέπτη τόσο λόγω του μεγάλου αριθμού και της υψηλής ποιότητας των γελοιογραφιών καθώς και των γελοιογράφων που τις έχουν φιλοτεχνήσει. Οι γελοιογραφίες αυτές έχουν επιλεγεί ανάμεσα από χιλιάδες εκλεκτές γελοιογραφίες, και στη συνέχεια ταξινομήθηκαν κατάλληλα, θεματικά και χρονολογικά και η έκθεση αυτή, όπως θα διαπιστώσετε, αποτελεί πρωτόγνωρο, μοναδικό γεγονός για τη πνευματική ζωή της Κύπρου.

Αύριο στις 7 μ.μ., στον ίδιο αυτό χώρο, θα λάβει χώρα Σεμινάριο γελοιογραφίας το οποίο διοργανώνουν τα Ίδρύματα Φώτος Φωτιάδης και Σ.Ο.Φ.Ι.Α σε συνεργασία με το Σύνδεσμο Κυπρίων Γελοιογράφων «Γελοιογραφική Ανανέωση» (ΓΕΛ.Α).

Σ' αυτό θα πάρουν μέρος διακεκριμένοι Κύπριοι και Έλληνες γελοιογράφοι, μεταξύ των οποίων οι Γιώργος Μαυρογένης, Πέτρος Παπαπέτρου (Πιν), Σώτος Βοσκαρίδης, Αντώνης Κέλλας κ.α., οι οποίοι θα μιλήσουν για τη γελοιογραφία, τις εμπειρίες, τις εμπνεύσεις, τα βιώματα τους, για την εξέλιξη, τη σημασία, τις επιδράσεις και άλλες πτυχές της γελοιογραφίας. Κι' αυτή θα είναι μια πρωτότυπη και σημαντική εκδήλωση που για πρώτη φορά διοργανώνεται στον τόπο μας και είσθε ευπρόσδεκτοι να παρευρεθείτε, αν επιθυμείτε.

Η τέταρτη εκδήλωση, που θα διοργανώσουμε στα πλαίσια αυτής της δέσμης πολιτιστικών εκδηλώσεων, είναι το Εργαστήρι Γελοιογραφίας. Αυτό θα λειτουργήσει

τέσσερις διαφορετικές ημέρες, τα δύο Σάββατα, 16 και 23 Ιανουαρίου, και τις δύο Τετάρτες, 20 και 27 του τρέχοντος μηνός, κατά τις ώρες 3 – 5 μ.μ, υπό τη διεύθυνση του γνωστού Κύπριου γελοιογράφου Αντώνη Κέλλα. Στο εργαστήρι αυτό μπορούν να λάβουν μέρος άτομα που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με τη γελοιογραφία καθώς και άτομα που ήδη ασχολούνται με αυτή. Με τη βοήθεια ενός προσοντούχου και καταξιωμένου γελοιογράφου θα λύσουν απορίες τους και θα τους δοθούν οδηγίες και κατευθύνσεις για την φιλοτέχνηση γελοιογραφιών και άλλων συναφών σκίτσων.

Τα μαθήματα αυτά θα παραδίδονται εδώ στην Πύλη Αμμοχώστου, και θα είναι δωρεάν και μπορούν να τα παρακολουθήσουν παιδιά άνω των 10 ετών, καθηγητές και σπουδαστές τέχνης, γραφικών τεχνών καθώς και ενήλικες ανεξάρτητα από την ηλικία τους. Επίσης μπορούν να τα παρακολουθήσουν και οργανωμένα σύνολα μαθητών μέσω των σχολείων τους.

Πριν κλείσω την εισαγωγική μου αυτή ομιλία θα ήθελα να αναφερθώ σε συντομία στο βιβλίο «Γελοιο-γραφώντας την Ιστορία του Κυπριακού» που αποτέλεσε και την αφορμή για τη διοργάνωση των εκδηλώσεων αυτών.

Μέσα από τις σελίδες του βιβλίου παρουσιάζεται με ένα ενδιαφέροντα και παραστατικό τρόπο η ιστορία του Κυπριακού προβλήματος και γενικότερα η ιστορία της Κύπρου κατά τα τελευταία 130 χρόνια, από το 1878 μέχρι τις μέρες μας από μια άλλη ενδιαφέρουσα οπτική γωνία.

Γραμμένο από ένα δόκιμο επιστήμονα και καταξιωμένο δημοσιογράφο, που έχει στο ενεργητικό του πολλές σημαντικές εκδόσεις, αποτελεί ένα αξιόλογο βιβλίο σε ποιότητα και περιεχόμενο και θαυμάσιο σε εμφάνιση. Στις 544 σελίδες του, (μεγάλου μεγέθους), περιλαμβάνει 667 γελοιογραφίες, κατά το πλείστον ολοσέλιδες και έγχρωμες, φιλοτεχνημένες από 51 διακεκριμένους γελοιογράφους από την Ελλάδα, την Κύπρο και άλλες χώρες. Στο βιβλίο περιέχονται επίσης σημαντικά κείμενα είτε ως πρόλογοι των ενοτήτων, είτε ως συνοδευτικά και επεξηγηματικά κείμενα, των γελοιογραφιών. Λόγω της μεγάλης χρονικής περιόδου που καλύπτει το βιβλίο και για σκοπούς καλύτερης εξέτασης και κατανόησης των γεγονότων χωρίζεται σε τρεις μικρότερες περιόδους:

- (α) Η εξέγερση εναντίον της αποικιοκρατίας (1878 – 1959)
- (β) Η υπεράσπιση της ανεξαρτησίας, η υπόσκαψη της από τη Τουρκία και η συμφορά (1960-1974) και
- (γ) Τα σκαμπανεβάσματα της πορείας των προσπαθειών προς τη λύση (1975 – 2008)

Με τις ελκυστικές και ιδιαίτερα εκφραστικές γελοιογραφίες, που περιλαμβάνονται στο βιβλίο, γίνονται ευκολότερα κατανοητά τα γεγονότα και προκαλείται στους νεότερους το ζωνφό ενδιαφέρον για την έρευνα της ιστορίας μας, ενώ στους παλαιότερους, που πολλά από τα θέματα των γελοιογραφιών, τα έχουν ζήσει, ξυπνούν παλαιές θύμησης και έντονες συγκινήσεις.

Η ιστορία του Κυπριακού, κατά τη διάρκεια των εξήντα τελευταίων χρόνων, από το Ενωτικό Δημοψήφισμα του 1950, μέχρι σήμερα πέρασε από πολλές δραματικές φάσεις, γεμάτες, σε πολλές περιπτώσεις με τραγικά γεγονότα, πόνο και δάκρυ, απαγχονισμούς,

εκτελέσεις, προδοτικές και εγκληματικές ενέργειες, συνομοσίες και άφρονες πράξεις, πρωτοβουλίες και μεσολαβήσεις, συμφέροντα και ίντριγκες, αγωνιστικές πορείες, συλλαλητήρια κι' άλλες συλλογικές εκδηλώσεις διαμαρτυρίας, ένοπλες συγκρούσεις, την προσφυγοποίηση και το δράμα εκατοντάδων χιλιάδων συμπατριωτών μας αλλά και ηρωικές πράξεις.

Όπως ήταν αναμενόμενο, όλα αυτά τα γεγονότα που συνδέονται με το κυπριακό πρόβλημα πρόσφεραν πλούσια τροφή για τους γελοιογράφους, οι οποίοι ως ευαίσθητοι δέκτες συνελάμβαναν τους κραδασμούς όλων αυτών των γεγονότων και τους εξέφραζαν με γελοιογραφίες. Η παρέμβαση των γελοιογράφων υπήρξε αξιόλογη και θετική. Με τις γελοιογραφίες τους, από τη μια, εξέφραζαν την κοινή γνώμη, τις κρίσεις, τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς του κόσμου, αλλά ταυτόχρονα συνέβαλλαν και στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης, και από την άλλη, αποκάλυπταν σημαντικές πτυχές του τρόπου σκέψης και των στρατηγικών που προωθούσαν οι επιτελείς των ξένων κέντρων λήψης αποφάσεων.

Έχοντας όλα τα πιο πάνω υπόψη, καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι το βιβλίο «*Γελοιογραφώντας την Ιστορία του Κυπριακού*» αποτελεί μια σημαντική συμβολή στην μελέτη της ιστορίας του εθνικού μας προβλήματος και μεγάλη προσφορά στον τόπο.

Θ' ακολουθήσουν άλλοι ομιλητές που θα σας παρουσιάσουν διάφορα ενδιαφέροντα θέματα σχετικά με το αντικείμενο των εκδηλώσεων μας.